

ДОГОВОР

МЕЖДУ

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЈА

ЗА

ВЗАИМНА ЗАЩИТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Правителството на Република Македонија и Правителството на Република България, наричани по-долу Договарящи се Страни,

в желанието си да създадат по-благоприятни условия за развитие на икономическото сътрудничество между Република Македонија и Република България и особено за инвестиране на териториите на двете държави; и

с цел да насърчават и взаимно защитават тези инвестиции както и да допринесат за стимулиране на деловите контакти и икономическото развитие на двете държави,

СЕ ДОГОВОРИХА ЗА СЛЕДНОТО:

ЧЛЕН 1

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на настоящия Договор:

1. Понятието "инвестиции" ще означава средства, инвестирани от инвеститор на едната от Договарящите се Страни на територията на другата Договаряща се Страна, в съответствие със законодателството на втората и ще включва по-специално, но не изключително:

- а) права на собственост и всякакви други вещни права;
- б) акции, дялове или други форми на участие в дружества;
- в) права на вземания, както и всякакви други права, които имат икономическа стойност и са свързани с процеса на инвестиране;
- г) авторски права както и други права в областта на индустриалната и интелектуалната собственост, като ноу-хау, търговски наименования, технически процеси, промишлени образци и гудуил;
- д) права за упражняване на стопански дейности и по-специално за търсене, обработване, извличане или експлоатация на природни ресурси, които се дават по силата на закон, договор или акт на компетентен държавен орган;
- е) права върху стоки, придобити в очакването или използвани с цел извличане на икономическа изгода или за стопански цели, които съгласно лизингов договор в съответствие с националното законодателство, приложимо към този специфичен лизингов договор, са предоставени на разположение на наемател на територията на едната Договаряща се Страна от собственик, който е гражданин на другата Договаряща се Страна или юридическа личност със седалище на територията на тази Договаряща се Страна.

Последваща промяна във формата, в която инвестициите са били направени, няма да засегне тяхната същност като инвестиции, при условие, че тази промяна не противоречи на законите на Договарящата се Страна, на чиято територия е била извършена инвестицията.

2. Понятието "приходи" означава всички суми, които се получават от инвестициите, като например печалби, лихви, дивиденди, лицензии и други законни доходи от тях, включително повторно инвестираният доход, както и прираста на капитала.

3. Понятието "инвеститор" ще означава:

- физическо лице, което е гражданин на една от Договарящите се Страни съгласно действащото в нея законодателство;
- всякаква компания, фирма, дружество, организация или асоциация, със или без юридическа личност, регистрирана или учредена в съответствие със законодателството на всяка от Договарящите се Страни, със седалище на нейна територия.

4. Понятието "територия" означава:

а) По отношение на Република Македония – територията на Република Македония, включително земните недра, водното и въздушното пространство, върху които Република Македония упражнява суверенни права или юрисдикция в съответствие с международното право.

б) По отношение на Република България - територията под суверенитета на Република България, включително териториалното море, както и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, върху която Република България упражнява суверенни права или юрисдикция в съответствие с международното право.

ЧЛЕН 2

НАСЪРЧАВАНЕ И ЗАЩИТА

1. Всяка Договаряща се Страна ще насърчава инвеститорите на другата Договаряща се Страна да инвестират на нейната територия и ще допуска такива инвестиции в съответствие със своето законодателство.

2. Всяка от Договарящите се Страни, по всяко време, ще осигурява справедливо и безпристрастно третиране и защита на инвестициите на инвеститорите от другата Договаряща се Страна. Всяка от Договарящите се Страни гарантира, че инвестициите, направени от инвеститор на другата Договаряща се Страна, в никакъв случай, няма да бъдат обект на неоправдани или пристрастни мерки, които биха попречили на управлението, поддържането, използването, разпореждането или прекратяването на инвестициите на нейната територия.

3. В случај на реинвестирање на приходите од инвестицијата, тези инвестиции и техните приходи ќе се ползват од същата заштита, како и првоначналните инвестиции.

4. Всяка Договаряща се Страна ќе разглежда благоприятно и во съответствие со своето законодавство въпросите, отнасящи се до влизането, престоя, работата и движението на својата територија на граѓани на другата Договаряща се Страна, които извършват дейност, свързана с инвестициите, както е определено в настоящия Договор, както и на членовете на техните семейства, живеещи в едно домаќинство с тях.

5. Договарящите се Страни ќе се информират взаимно за възможностите за инвестирање на техните територии.

ЧЛЕН 3

РЕЖИМ НА НАЙ-ОБЛАГОДЕТЕЛСТВУВАНА НАЦИЈА

1. Всяка Договаряща се Страна ќе предостави на инвестициите, извършени од инвеститори од другата Договаряща се Страна и на приходите, получени од тези инвестиции, третирање, во същия обхват и при същите условия, каквито предоставя на инвестициите и приходите од тях на своите собствени инвеститори или на инвеститори од която и да е трета държава.

2. Разпоредбите на Алинея 1 на този Член няма да се отнасят за преимущества или привилегии, които едната от Договарящите се Страни е предоставила или може в бъдеще да предостави на трети Държави, въз основа на своето членство в митнически съюз, икономически общности, зона за свободна трговија, или споразумения, отнасящи се до избягване на двойното данъчно облагане.

3. Всяка Договаряща се Страна си запазва правото да прави или да поддържа, в съответствие с действащото си законодавство, изключения от националният режим, предоставен съгласно Алинея 1 на този Член. Всяко ново изключение обаче, ќе се прилага само по отношение на инвестиции, направени след влизането в сила на това изключение.

ЧЛЕН 4

ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ЗАГУБИ

На инвеститори на едната Договаряща се Страна, които инвестиции претърпят загуби на територијата на другата Договаряща се Страна, дължащи се на война, друг въоръжен конфликт, извънредно положение или други подобни събития, ќе бъде предоставено третирање не по-малко благоприятно от това, предоставено на собствените инвеститори или на инвеститорите од която и да е трета държава.

ЧЛЕН 5

НАЦИОНАЛИЗАЦИЈА И ЕКСПРОПРИАЦИЈА

1. Инвестициите, за които се отнася този Договор не могат да бъдат предмет на каквито и да е мерки, с които е възможно трајно или времено да се ограничи тяхното право на сопственост, владение, ползуване, или разпореждането освен в случаите, когато това изрично е установено със закон.

Инвестициите на инвеститори на една от Договарящите се Страни не могат да бъдат частично или цялостно отчуждавани, национализирани или подлагани на каквито и да е мерки с подобен ефект освен ако това се налага от општествения интерес при условие, че вече напълно и надлежно е компенсирана штетата и също така при условие, че мерките са безпристрастни и в съответствие с всички правни норми.

2. Обезштетението на вредите се изплаща в свободно конвертируема валута и трябва да се равнява на пазарната стойност на инвестициите от датата на постановяване на акта за отчуждаване или национализација. Обезштетението ще вклучва и лихва, равняваща се на 12 месеца по ЛИБОР, започваща да тече от деня на издаване на акта за отчуждаване или национализација до деня на изплащането.

В случай, че не може да бъде определена пазарната стойност на инвестицијата, съответно се прилагат меѓународно признатите нормативи за оценка.

ЧЛЕН 6

ПРЕВОДИ

1. Всяка Договаряща се Страна ще предоставя на инвеститорите на другата Договаряща се Страна, след изпълнение на всички данъчни задължения, възможността за свободния трансфер на:

- а) капитал и допълнителни суми, предназначени за поддръжане или увеличаване на инвестицијата;
- б) доходи от инвестицијата;
- в) приходи, получени от продажбата или от опщата или частичната ликвидација на инвестицијата;
- г) сумите, необходими за плащането на разходите, произтичащи от функционирането на инвестицијата, като:
 - изплащане на заеми;
 - изплащане на патентни или лицензионни такси,
 - плащане на други разходи;

д) обезщетение, платимо в съответствие с членове 4 и 5;

е) възнаграждението, получено от граждани на другата Договаряща се Страна за работа или услуги, извършени във връзка с инвестициите, направени на нейна територия, в съответствие с нейното законодателство.

2. Преводите, посочени в предшествуващата Алинея, ще се извършват без забава, но най-късно до три месеца, в свободно конвертируема валута по обменния курс, действащ в деня на превода на територията на Договарящата се Страна, където е направена инвестицията.

3. В съответствие със законодателството на всяка една от Договарящите се Страни, всички преводи, които са предмет на настоящия Член ще бъдат третирани по начин не по-малко благоприятен от този предоставен на преводи на инвестиции направени от инвеститор на която и да е трета страна.

ЧЛЕН 7

СУБРОГАЦИЯ

Договаряща се Страна, която по силата на гаранция, дадена за инвестиция, направена на територията на другата Договаряща се Страна, е извършила плащане на един от своите инвеститори, ще бъде оправомощена, по силата на суброгация, да упражнява правата и исковете, а също така да поеме задълженията на така упоменатия инвеститор. Встъпването в правата и задълженията на обезпечения инвеститор се разпростира също и до правото върху превода, посочен по-горе в Член 6.

Платилата Договарящата се Страна не може да придобива права или поема задължения, по-големи от тези на обезпечения инвеститор.

ЧЛЕН 8

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ МЕЖДУ ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ

1. Споровете между Договарящите се Страни относно тълкуването или прилагането на този Договор ще се уреждат, доколкото е възможно, чрез преговори между Договарящите се Страни.

2. Ако спорът между Договарящите се Страни не може да се уреди по този начин в течение на шест месеца след започване на преговорите, той може да бъде отнесен, по искане на която и да била от Договарящите се Страни, пред арбитражен съд.

3. Този арбитражен съд ще бъде съставян за всеки отделен случай по следния начин:

В тримесечен срок след получаване на молбата за арбитраж всяка Договаряща се Страна ще посочи един член на съда. Тези двама членове

ще определят гражданин на трета држава, който, с одобрението на двете Договарящи се Страни, ще бъде назначен за председател на съда. Председателят ще бъде назначен в двумесечен срок от датата на назначаване на другите двама членове.

4. Ако в сроковете, определени в алинея 3 на този член, не бъдат извършени необходимите назначения, всяка Договаряща се Страна може, при липса на друго споразумение, да покани Председателя на Международния съд да извърши необходимите назначения. Ако Председателят е гражданин на която и да била Договаряща се Страна, или ако е възпрепятствуван по някакъв друг начин от изпълнение на упоменатата функция, заместник-председателят ще бъде поканен да извърши необходимите назначения. Ако заместник-председателят е гражданин на която и да била Договаряща се Страна или ако той също е възпрепятствуван от изпълнението на упоменатата функция, следващият по старшинство член на Международния съд, който не е гражданин на която и да била Договаряща се Страна, ще бъде поканен да извърши необходимите назначения.

5. Арбитражният съд постановява решението си въз основа на разпоредбите на настоящия Договор, сключен между Договарящите се Страни, както и въз основа на общоприетите принципи и норми на международното право. Същият постановява решението си с мнозинство на гласовете. Това решение ще бъде задължително и окончателно за двете Договарящи се Страни. Съдът определя своя собствена процедура.

6. Всяка Договаряща се Страна ще поема разходите за своя член от съда и за своето представяне в арбитражния процес. Разходите за председателя и останалите разходи ще се поемат поравно от Договарящите се Страни.

ЧЛЕН 9

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ МЕЖДУ ИНВЕСТИТОР И ДОГОВАРЯЩА СЕ СТРАНА

1. Спорове между инвеститор на една от Договарящите се Страни и другата Договаряща се Страна относно задължение на последната по този Договор, засягащи инвестиция в предишната, ще бъдат решавани по възможно най-бърз начин от спорещите страни в дух на приятелство.

2. Ако такъв спор не бъде разрешен в дух на приятелство в течение на шест месеца от датата на искането на която и да е от страните, въпросният инвеститор може да отнесе спора до компетентния съд на Договарящата се Страна.

3. В случай на спор по силата на Членове 4, 5 и 6 на този Договор, засегнатият инвеститор може да избере да отнесе спора, вместо това, за уреждане от:

а) арбитражен съд "ад-хок", съставен по арбитражните правила на Комисията на Обединените Нации по международно търговско право (УНСИТРАЛ); или

б) Меѓународниот център за уреждане на инвестициони спорове, в случај, че Република Македонија и Република Бугарија са страни по Конвенцијата за уреждане на инвестициони спорове меѓу држави и граѓани на други држави, подпишана във Вашингтон на 18 март 1965 година.

4. Решението ќе биде окончателно и задължително за двете страни по спора и ќе се прилага в съответствие с вътрешното законодателство на съответната Договаряща се Страна.

ЧЛЕН 10

КОНСУЛТАЦИИ

Всяка Договаряща се Страна може да предложи на другата Договаряща се Страна да започнат консултации по всички въпроси, засягащи изпълнението или тълкуването на настоящия Договор. Другата Договаряща се Страна ще предприеме необходимите мерки за провеждането на тези консултации.

ЧЛЕН 11

ПО-БЛАГОПРИЯТНИ УСЛОВИЯ

Ако законодателството на Договарящите се Страни, настоящи или бъдещи меѓународни споразумения меѓу Република Македонија и Република Бугарија или други меѓународни договори, по които те са страни, съдържат разпоредби, третиращи инвестициите на инвеститори от другата Договаряща се Страна по-благоприятно от предвиденото в този Договор, то тези разпоредби ќе имат приоритет.

ЧЛЕН 12

ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Договор подлежи на ратификация и влиза в сила от деня, следващ датата, на която е получено последното от уведомленията, с които двете Договарящи се Страни се известяват взаимно, че са изпълнени изискванията на законодателството на всяка от тях за влизането му в сила.

ЧЛЕН 13

ДЕЙСТВИЕ НА ДОГОВОРА

1. Настоящият договор се сключва за срок от 10 (десет) години и се продължава автоматично за всеки следващ период от 10 (десет) години, освен ако едната Договаряща се Страна не уведоми писмено, най-малко една година преди изтичането на съответния срок, другата Договаряща се Страна за решението си да прекрати неговото действие.

2. Този Договор ќе се прилага и за инвестиции, които са направени и не са прекратени от инвеститор на едната Договаряща се Страна, в

съответствие със законодателството на другата Договаряща се Страна, на нейната територия преди влизането му в сила. Този Договор не се прилага по отношение на инвестиционни спорове, възникнали преди неговото влизане в сила.

3. По отношение на инвестиции, извършени преди датата на която уведомлението за прекратяване на този Договор е получено от другата Договаряща се Страна, разпоредбите на Членове от 1 до 12 ще останат в сила за срок от 5 (пет) години от тази дата.

Съставен в **София на 22 февруари 1999 година** в два оригинални екземпляра, всеки от които на официалните езици на двете страни – български език, съгласно конституцията на Република България и македонски език, съгласно конституцията на Република Македонија, като двата текста имат еднаква сила.

**ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА:**

**ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЈА:**

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".